

Jeftan uhri

Jephthah's Sacrifice (Judges 11:29-39)

<https://www.raptureready.com/2021/01/16/jephthahs-sacrifice-by-mark-a-becker/>

by Mark A. Becker

Johdanto

Yksi väärinymmärretyimmistä ja hämmentävimmistä Raamatun kohdista on kertomus Jeftasta ja hänen Herralle antamastaan lupauksesta, joka löytyy Tuomarien kirjasta.

Jotkut ajattelevat, että Jefta todella uhrasi tyttärensä ihmisuhrina sovittaakseen Herralle antamansa lupauksen, kun Herra antoi hänen käsiinsä Ammonin lapset, Israelin silloisen vihollisen.

Mutta tapahtuiko todella näin? Voisiko - mitä on sanottu Jeftasta - vanhurskas mies todella uhrata alttarilla oman tyttärensä ja mikä vielä huolestuttavampaa, kunnioittaisiko Jumala todella tällaista inhottavaa uhria?

Jos tämä näkemys pitää paikkansa ja Jefta todella uhrasi tyttärensä, niin mitä se kertoo Jumalasta ja eikö se olisi ristiriidassa Jumalan ilmoitetun sanan kanssa? Miksi Jumala koskaan antaisi enemmän uskottavuutta valalle kuin lapsen hengelle? Eikö tämä ole syytös Jumalaa ja hänen luonnettaan kohtaan?

Jumala inhoaa ihmisuhreja

Muinaisessa Israelissa lasten uhraaminen Moolokille ja muille pakanallisille jumaluuksille paljastettiin olevan kauhistus Jumalalle. Herra tuomitsee toistuvasti tämän pahan käytännön. Seuraavassa vain kaksi monista esimerkeistä:

Ja he ovat rakentaneet Toofet-uhrikukkulat Ben-Hinnomin laaksoon, polttaakseen tulesa poikiansa ja tyttäriänsä, mitä minä en ole käsenyt ja mikä ei ole minun mieleeni tullut. - Jer. 7:31

“Älköön keskuudessasi olko ketään, joka panee poikansa tai tyttärensä kulkemaan tullen läpi, tahi joka tekee taikvoja, ennustelee merkeistä, harjoittaa noituutta tai velhoutta, joka lukee loitsuja, kysyy vainaja- tai tietäjähengiltä tahi kääntyy vainajien puoleen. Sillä jokainen, joka senkaltaista tekee, on kauhistus Herralle, ja sellaisten kauhistusten tähden Herra, sinun Jumalasi, karkoittaa heidät sinun tieltäsi.” - 5.Moos. 18:10-12

Siitä ei ole epäilystäkään, että Jumala inhoaa tällaisia pahoja käytäntöjä.

Vala

“Silloin Herran henki tuli Jeftaan ja hän kulki Gileadin ja Manassen läpi ja kulki edelleen Gileadin Mispeen ja Gileadin Mispestä hän lähti ammonilaisia vastaan.” - Tuom. 11:29

"Herran henki" oli Jeftan päällä ja välittömästi hän "vannoi valan Herralle":

“Ja Jefta teki lupauksen Herralle ja sanoi: "Jos sinä annat ammonilaiset minun käsiini, niin tulkoon kuka tulkoonkin minua vastaan taloni ovesta, kun minä voittajana palaan ammonilaisten luota, hän on oleva Herran ja minä uhraan hänet polttouhriksi". - Tuom. 11:30-31

Institute for Creation Research'in perustaja Henry M. Morris kirjoitti teoksessaan *The Henry Morris Study Bible* tästä kohdasta seuraavaa:

11:31 **“ja”**. Kontekstista riippuen heprean konjunktio *vau* voi tarkoittaa joko "ja" tai "tai". Tässä se on parempi kääntää "tai". Toisin sanoen se, mikä ensin tulisi ulos, omistettaisiin Herralle: jos ulos tulisi ihminen (Jefta luultavasti ajatteli palvelijaa), hänet omistettaisiin Jumalan palvelukseen ilmestysmajassa, kuten Samuel myöhemmin (1.Sam. 1:11). Jos ulos tulisi eläin, se uhrattaisiin polttouhriksi. Jefta ilmeisesti piti "talossaan" (suljetulla alueella, jossa hän asui) pieniä puhtaiden eläinten laumoja ja todennäköisesti odotti tulijan olevan joku niistä.

Neitsyys vs. kuolema

Tarina jatkuu:

Kun Jefta sitten tuli kotiinsa Mispaan, niin katso, hänen tyttärensä tuli ulos häntä vastaan vaskirumpua lyöden ja karkeloiden. Ja hän oli hänen ainoa lapsensa; paitsi tätä ei hänellä ollut poikaa eikä tytärtä.

Nähdessään hänet hän repäisi vaatteensa ja sanoi: "Voi, tyttäreni, nyt sinä masennat minut maahan, nyt sinä syökset minut onnettomuuteen! Sillä minä avasin suuni Herralle enkä voi sanaani peruuttaa."

Niin hän vastasi hänelle: "Isäni, jos sinä avasit suusi Herralle, niin tee minulle, niinkuin suusi on puhunut, koska Herra on antanut sinun kostaa vihollisillesi, ammonilaisille".

Sitten hän sanoi isällensä: "Myönnettäköön minulle kuitenkin tämä: jätä minut vapauteeni kahdeksi kuukaudeksi, että minä yhdessä ystävättärieni kanssa menen vuorille itkemään neitsyyttäni".

Niin hän sanoi: "Mene!" ja päästi hänet menemään kahdeksi kuukaudeksi. Ja hän meni ystävättäriineen ja itki neitsyyttänsä vuorilla. - Tuom. 11:34-38

Jeftan tytär "itki neitsyyttänsä". Hän ei "itkenyt lähestyvää kuolemaansa", mitä luulisi varmasti jonkun kuolemaisillaan olevan valittavan.

Toinen näkökohta on se, että Jefta antoi tyttärensä lähteä kahdeksi kuukaudeksi ystäviensä kanssa, ennenkuin täytti lupauksensa. Jos hän aikoi uhrata tyttärensä, hän olisi varmasti halunnut tämän olevan hänen kanssaan viimeiset jäljellä olevan elämän kuukaudet.

Miksi tytär olisi myöskään palannut, jos tiesi, että isä aikoi tappaa hänet valansa kunniaksi? Tämä ei ollut Aabrahamin ja lisakin tilanne, jossa Jumala pyysi uhria uskon koetukseksi - tämä oli miehen hätäinen lupaus, jonka hän teki hetken tunnereaktiossa.

Jae 39 on määräävä tekijä

Kontekstin korostamiseksi jae 39 on selkeimmin se ratkaiseva tekijä,

joka tarkoittaa Jeftan tyttären neitsyyttä – eikä hänen henkeänsä – joka oli hänen surunsa syy:

"Mutta kahden kuukauden kuluttua hän palasi isänsä luo, ja tämä pani hänessä täytäntöön lupauksensa, jonka oli tehnyt. Eikä hän miehestä tietänyt." - Tuom. 11:39.

Hän palasi isänsä luo, ja tämä pani hänessä täytäntöön lupauksensa, jonka oli tehnyt. Eikä hän miehestä tietänyt. Nämä ovat tosiasiat. Tässä ei mainita mitään ihmisuhreja, saati sitten, että niitä olisi tarkoitettu.

Teologisia ongelmia, "Uskon sankareiden" suositus ja varoitus.

Niillä, jotka uskovat, että Jefta uhraisi tyttärensä, on joitakin ongelmallisia teologisia kysymyksiä, jotka eivät ole sopusoinnussa Jumalan ilmoitetun luonteen kanssa.

Koska Jeftaa pidetään vanhurskaana miehenä, tämä merkitsisi sitä, että Jumala kunnioittaisi enemmän sellaista, joka pitää ajattelemattoman ja hätäisen lupauksen murhata ja uhrata ihminen, minkä Jumala itse on ankarasti kieltänyt.

Jefta mainitaan jopa heprealaiskirjeen "uskon sankareissa":

"Ja mitä minä vielä sanoisin? Sillä minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista, Simsonista, Jeftasta, Daavidista ja Samuelista ja profeetoista, ." - Hepr. 11:32.

Uskon, että ylivoimaiset todisteet – Jeftan tytär itki neitsyyttään, 'vau'-käännösongelma, jakeen 39 yhteenveto, Uuden Testamentin Jeftan ylistys ja Herran henki Jeftan päällä – tekevät tästä tulkinnasta järkevämmän, loogisemman ja enemmän faktoihin perustuvan kahdesta. Henkilökohtaisesti en usko, että toisella näkemyksellä on mitään ansioita.

Mutta tässä näyttää olevan opittavaa, erityisesti mitä tulee Uuteen Liittoon: Ei pidä tehdä ajattelemattomia ja hätiköityjä lupauksia hetken tunnereaktiossa, jos lainkaan!

On parempi, ettet lupaa, kuin että lupaat etkä täytä. - Srn. 5:5
Jeesus varoitti opetuslapsiaan:

"Vielä olette kuulleet sanotuksi vanhoille: 'Älä vannoo väärin', ja: 'Täytä Herralle valasi'. Mutta minä sanon teille: älkää ensinkään vannoko, älkää taivaan kautta, sillä se on Jumalan valtaistuini, älkääkään maan kautta, sillä se on hänen jalkojensa astinlauta, älkää myöskään Jerusalemin kautta, sillä se on suuren Kuninkaan kaupunki; älkää vannoo pääsi kautta, sillä et sinä voi yhtäkään hiusta tehdä valkeaksi etkä mustaksi; vaan olkoon teidän puheenne: 'On, on', tahi: 'ei, ei'. Mitä siihen lisätään, se on pahasta." - Mt. 5:33-37

Kreikankielinen sana "vannoa" on #3660 "omnuó", ja se tarkoittaa vannoa, vannoa valalla, luvata valalla. [Biblehub.com]

Johtopäätös

Jeftan uhri oli varmasti uhri sekä hänelle itselleen että tyttärelleen. Jefta ei näkisi tyttärensä kasvavan nuoreksi naiseksi, menevän naimisiin ja saavan hänen lapsenlapsiaan, kuten isälle kuuluu. Hänen tyttärelleen se oli sama juttu; Hän ei pystyisi olemaan hurskaan isänsä jatkuvan rakastavan vaikutuksen ja ohjaavan huolenpidon alaisena, eikä hänellä olisi avioliittoa ja lapsia tulevaisuudessaan.

Molemmat maksoivat korkeimman uhrin halussaan kunnioittaa Jeftan lupauksia.

Vilpittömiä ja kuitenkin joidenkin silmissä *näennäisesti* typerä – kuitenkin molemmat ovat tunnettuja hurskaudestaan ja kiitollisuudestaan Herraa kohtaan vapauttaessaan Israelin Ammonin lapsista.

Rakkaus, armo, armo ja shalom Messias Yeshuassa ja Maranata!